

Która gmina jest właściwa w sprawie pomocy bezdomnym?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 23, sierpień 2024 08:00

Piotr Majoch

Odśloni: 1333

Naczelny Sąd Administracyjny w opublikowanych w ostatnim czasie orzeczeniach sprecyzował, jak rozumieć pojęcie „ostatniego miejsca zameldowania na pobyt stały” osoby bezdomnej. Pojęcie to ma szczególne znaczenie w kontekście ustalenia jednostki samorządu terytorialnego właściwej do wypłaty zasiłku celowego.

W gąszczu definicji

Dla rozsądzenia sporu o właściwość, na którego kanwie wydane zostały niedawne orzeczenia, kluczowym okazało się ustalenie samej definicji osoby bezdomnej. W świetle art. 6 pkt. 8 Ustawy z dnia 12 marca 2004 r. o pomocy społecznej, pojęciem tym określa się (w dosłownym brzmieniu) osobę niezamieszkałą w lokalu mieszkalnym w rozumieniu przepisów o ochronie praw lokatorów i mieszkaniowym zasobie gminy i niezameldowaną na pobyt stały, w rozumieniu przepisów o ewidencji ludności, a także osobę niezamieszkałą w lokalu mieszkalnym i zameldowaną na pobyt stały w lokalu, w którym nie ma możliwości zamieszkania.

Definicja ta może na pierwszy rzut oka wydawać się wyczerpująca, jednak dla umożliwienia zestawienia jej z konkretnym stanem faktycznym, niezbędne jest również ustalenie pojęcia „lokalu”, o którym mowa powyżej. Zgodnie z przepisem art. 2 ust. 1 pkt. 4 Ustawy z dnia 21 czerwca 2001 r. o ochronie praw lokatorów, mieszkaniowym zasobie gminy i o zmianie kodeksu cywilnego, przez to pojęcie należy rozumieć lokal służący do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych, a także lokal będący pracownią służącą twórcy do prowadzenia działalności w dziedzinie kultury i sztuki. Co istotne, w rozumieniu ustawy lokalem nie jest pomieszczenie przeznaczone do krótkotrwałego pobytu osób, w szczególności znajdujące się w budynkach internatów, hoteli czy domów wypoczynkowych. Tym samym, przepisy opisują dwie możliwości, które najczęściej dotyczą sytuacji osób bezdomnych - nieposiadanie stałego zameldowania i niezamieszkiwanie lokalu mieszkalnego, jak i możliwość niezamieszkiwania w lokalu mieszkalnym przy jednoczesnym zameldowaniu w lokalu, w którym nie ma jednak możliwości stałego zamieszkania, wskazane przesłanki muszą być spełnione łącznie.

Dom opieki czy schronisko nie są miejscami stałego pobytu

Dla ustalenia właściwej jednostki samorządu terytorialnego, fundamentalne znaczenie ma jeszcze jedno, wspomniane na początku kryterium przewidziane w art. 101 ust. 2 ustawy o pomocy społecznej. W jego rozumieniu, w sprawach dotyczących pomocy osobom bezdomnym, właściwą miejscowo jest gmina ostatniego miejsca zameldowania tej osoby na pobyt stały.

W jednej ze spraw, na kanwie której wydany został wyrok NSA, osoba ubiegająca się o przyznanie zasiłku, zamieszkiwała ostatnio w domu opieki. Ten zaś nie może zostać uznany za lokal mieszkalny, gdyż nie stanowi miejsca służącego do zaspokajania potrzeb mieszkaniowych. Wynika to z dotychczasowego dorobku orzecznictwa, które wielokrotnie precyzowało, iż miejsca takie, jak ośrodki interwencji kryzysowej czy schroniska dla bezdomnych, służą potrzebom doraźnym, a zamieszkiwanie w nich ma jedynie charakter interwencyjny nawet wówczas, gdy pobyt danej osoby w takim miejscu ulega przedłużeniu. W omawianej sprawie, decydujące dla rozstrzygnięcia sporu o właściwość między jednostkami samorządu terytorialnego było zatem ostatnie miejsce zamieszkania osoby bezdomnej ulokowane w centrum jej aktywności życiowej.

Mając na uwadze powyższe, jednostki samorządu terytorialnego udzielające pomocy osobom nieposiadającym miejsca stałego zamieszkania, dla zbadania swojej właściwości, muszą ustalić

Która gmina jest właściwa w sprawie pomocy bezdomnym?

Kategoria: Polityka Społeczna

Opublikowano: piątek, 23, sierpień 2024 08:00

Piotr Majoch

Odsłony: 1333

ostatnie miejsce pobytu o charakterze stałym zainteresowanej osoby. Odróżnienie takiego miejsca od ośrodka, w którym dany rodzaj pomocy świadczony jest interwencyjnie, pomaga uniknięciu sporów i wątpliwości co do właściwej jednostki.

Źródło: Postanowienie NSA z 2 sierpnia 2024 r. (sygn. I OW 44/24)

- orzeczenia.nsa.gov.pl / *Postanowienie NSA z 2 sierpnia 2024 r. (sygn. I OW 68/24)*

- orzeczenia.nsa.gov.pl